

POSTANOWIENIE

Dnia 29 stycznia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz

w sprawie **K. N.**

skazanego z art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 29 stycznia 2025 r.

kasacji obrońcy skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 3 września 2024 r., sygn. akt XVII Ka 620/24,

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Z.

z dnia 12 marca 2024 r., sygn. akt II K 293/22,

p o s t a n o w i ł

**1. na podstawie art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k. umorzyć
postępowanie kasacyjne zainicjowane skargą obrońcy
skazanego;**

**2. wydatkami postępowania kasacyjnego obciążyć Skarb
Państwa.**

[J.J.]

UZASADNIENIE

K. N. został oskarżony o to, że:

1. w dniu 24 listopada 2021 r. w Z. , woj. [...], wbrew przepisom ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii posiadał znaczną ilość środków odurzających w postaci amfetaminy o wadze 144,61 grama netto, tj. o czyn z art. 62 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;

2. w dniu 24 listopada 2021 r. w Z. naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że kierował samochodem marki T. o nr rej. [...] , znajdując się pod wpływem środka psychotropowego w postaci amfetaminy w stężeniu 117 ng/ml, wskazującym oddziaływanie na ośrodkowy układ nerwowy jak alkohol w stężeniu powyżej 0,5 promila, tj. o czyn z art. 178a § 1 k.k.;

3. w dniu 5 grudnia 2021 r. w Z. naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że kierował samochodem marki T. o nr rej. [...] , znajdując się pod wpływem środka psychotropowego w postaci amfetaminy w stężeniu 73 ng/ml, wskazującym oddziaływanie na ośrodkowy układ nerwowy jak alkohol w stężeniu powyżej 0,5 promila, tj. o czyn z art. 178a § 1 k.k.;

4. w okresie od stycznia 2021 r. do września 2021 r. w Z. , działając z góry powziętym zamiarem w krótkich odstępach czasu i w celu osiągnięcia korzyści majątkowej sprzedał co najmniej 90 razy F. J. po co najmniej 1 gramie amfetaminy za łączną kwotę 2700 zł, tj. o czyn z art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 § 1 k.k.;

5. w okresie od 13 listopada 2021 r. do grudnia 2021 r. w A. i w P. , woj. [...], działając z góry powziętym zamiarem, w krótkich odstępach czasu i w celu osiągnięcia korzyści majątkowej sprzedał dwukrotnie K. M. łącznie 10 gramów amfetaminy za łączną kwotę 240 zł, tj. o czyn z art. 59 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 § 1 k.k.;

6. w dniu 20 września 2021 r. w Z. , działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej sprzedał K. C. 1 gram marihuany za kwotę 55 zł, tj. o czyn z art. 59 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;

7. w okresie od lipca 2021 r. do listopada 2021 r. w Ś. , działając z góry powziętym zamiarem, w krótkich odstępach czasu i w celu osiągnięcia korzyści

majątkowej sprzedał czterokrotnie M. P. łącznie 8 gramów amfetaminy za łączną kwotę 240 zł, tj. o czyn z art. 59 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 § 1 k.k.;

8. w okresie od października 2021 r. do listopada 2021 r. w P. i w Z. , woj. [...], działając z góry powziętym zamiarem, w krótkich odstępach czasu i w celu osiągnięcia korzyści majątkowej sprzedał czterokrotnie D. S. łącznie 4 gramy marihuany łącznie za kwotę 200 zł, tj. o czyn z art. 59 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 § 1 k.k.;

9. w okresie od sierpnia 2021 r. do grudnia 2021 r. w Z. , działając z góry powziętym zamiarem, w krótkich odstępach czasu i w celu osiągnięcia korzyści majątkowej sprzedał trzykrotnie A. S. łącznie 3 gramy amfetaminy łącznie za kwotę 51 zł, tj. o czyn z art. 59 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 § 1 k.k.;

10. w okresie od września 2021 r. do listopada 2021 r. w Ś. , działając z góry powziętym zamiarem, w krótkich odstępach czasu i w celu osiągnięcia korzyści majątkowej sprzedał czterokrotnie M. S. łącznie dwa gramy marihuany łącznie za kwotę 120 zł, tj. o czyn z art. 59 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 § 1 k.k.;

11. w okresie od września 2021 r. do listopada 2021 r. w Z. 1 i w Z. , woj. [...], działając z góry powziętym zamiarem, w krótkich odstępach czasu i w celu osiągnięcia korzyści majątkowej sprzedał czterokrotnie Ł. C. łącznie 4 gramy marihuany łącznie za kwotę 200 zł, tj. o czyn z art. 59 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 § 1 k.k.;

12. we wrześniu 2021 r. w Z. , działając z góry powziętym zamiarem, w krótkich odstępach czasu i w celu osiągnięcia korzyści majątkowej sprzedał trzykrotnie M. K. łącznie trzy gramy marihuany łącznie za kwotę 90 zł, tj. o czyn z art. 59 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 § 1 k.k.;

13. w okresie od listopada 2021 r. do grudnia 2021 r. w K. , działając z góry powziętym zamiarem, w krótkich odstępach czasu i w celu osiągnięcia korzyści majątkowej sprzedał dwukrotnie D. B. łącznie 22 gramy amfetaminy łącznie za kwotę 500 zł, tj. o czyn z art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 § 1 k.k.;

14. w okresie od 16 października 2021 r. do 17 listopada 2021 r. w Z. , działając z góry powziętym zamiarem, w krótkich odstępach czasu i w celu osiągnięcia korzyści majątkowej sprzedał czterokrotnie V. M. łącznie 4 gramy amfetaminy łącznie za kwotę 120 zł, tj. o czyn z art. 59 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w Z. , wyrokiem z dnia 12 marca 2024 r., sygn. akt II K 293/22:

I. skazał oskarżonego na karę roku pozbawienia wolności za czyn opisany w punkcie 1 części wstępnej wyroku;

II. skazał oskarżonego na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności za czyny opisane w punkcie 2 i 3 części wstępnej wyroku, z tym ustaleniem, że stanowią one ciąg przestępstw określony w art. 91 § 1 k.k.;

III. skazał oskarżonego na karę roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności za czyny opisane w punktach 4 i 13 części wstępnej wyroku, z tym ustaleniem, że stanowią one ciąg przestępstw określony w art. 91 § 1 k.k.;

IV. skazał oskarżonego na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności za czyny opisane w punktach 5, 7 - 12 i 14 części wstępnej wyroku, z tym ustaleniem, że stanowią one wypadek mniejszej wagi oraz ciąg przestępstw określony w art. 91 § 1 k.k.;

V. skazał oskarżonego na karę miesiąca pozbawienia wolności za czyn opisany w pkt 6 części wstępnej wyroku;

VI. na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 2 k.k. w miejsce kar jednostkowych, orzeczonych w punktach I, II, III, IV i V wyroku, wymierzył K. N. karę łączną 3 lat pozbawienia wolności;

VII. na podstawie art. 42 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 5 lat, na poczet tego środka karnego zaliczając okres zatrzymania prawa jazdy oskarżonego od dnia 24 listopada 2021 roku;

VIII. na podstawie art. 43a § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci świadczenia pieniężnego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w wysokości 5.000 zł;

IX. na podstawie art. 45 § 1 k.k. orzekł przepadek na rzecz Skarbu Państwa równowartości korzyści majątkowej uzyskanej przez K. N. z przestępstw, w kwocie 4.516 zł;

X. na podstawie art. 70 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 44 § 2 k.k. orzekł przepadek na rzecz Skarbu Państwa dowodów rzeczowych w postaci środków odurzających, zarządzając ich zniszczenie;

XI. na podstawie art. 70 ust. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii nałożył na K. N. obowiązek uiszczenia nawiązki poprzez zapłatę kwoty 5.000 zł na rzecz Stowarzyszenia Monar Poradni Profilaktyki Leczenia i Terapii Uzależnień z siedzibą w P. na cele zapobiegania i zwalczania narkomanii;

XII. na podstawie art. 63 § 1 k.k., na poczet kary łącznej pozbawienia wolności, orzeczonej w punkcie VI wyroku, zaliczył oskarżonemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie.

Sąd Okręgowy w Poznaniu, po rozpoznaniu apelacji obrońcy oskarżonego, wyrokiem z dnia 3 września 2024 r., sygn. akt XVII Ka 620/24:

1. zmienił zaskarżony wyrok:

a) w pkt IV i V w ten sposób, że uznał, iż czyn przypisany w pkt V wchodzi w skład ciągu przestępstw wymienionego w pkt IV, i za ten ciąg na podstawie art. 59 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu

narkomanii w zw. z art. 91 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu karę roku i 2 miesiące pozbawienia wolności,

1. w pkt VI w ten sposób, że uchylił zawarte tam rozstrzygnięcie i na podstawie art. 85 § 1 k.k., art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 2 k.k. połączył orzeczoną powyżej oraz orzeczone w pkt I, II, III zaskarżonego wyroku kary i wymierzył oskarżonemu karę łączną 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności;
1. w pozostałym zakresie utrzymał w mocy wyrok Sądu I instancji.

Obrońca skazanego wniósł kasację od wyroku Sądu odwoławczego, zaskarżając go w całości i zarzucając rażące naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, tj.:

„1. art. 174 k.p.k., polegające na dokonaniu przez Sąd I instancji ustaleń faktycznych sprzecznych z wyjaśnieniami oskarżonego i z zeznaniami świadków, co stanowi zastąpienie tego rodzaju dowodów treścią notatek policyjnych, co doprowadziło do błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia poprzez błędne uznanie przez orzekający Sąd, że:

a) oskarżony w dniu 24 listopada 2021 r. poruszał się pojazdem marki T. , do kontroli drogowej, znajdując się pod wpływem środka psychotropowego w postaci amfetaminy w stężeniu 117 ng/ml,

b) oskarżony w dniu 5 grudnia 2021 r. poruszał się po drodze publicznej znajdując się pod wpływem środka psychotropowego w postaci amfetaminy w stężeniu 73 ng/ml,

c) oskarżony sprzedawał M. P. , D. S. , A. S. , M. S. , Ł. C. , M. K. , V. M. i K. C. narkotyki - co w konsekwencji doprowadziło do skazania oskarżonego;

2. art. 7 k.p.k., poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, polegające na bezzasadnej częściowej odmowie wiarygodności wyjaśnieniom oskarżonego i świadków oraz wybiórczym ich potraktowaniu, mimo że inne zgromadzone w sprawie dowody nie pozwalały na taką ocenę, a danie przez Sąd wiary wyłącznie zeznaniom złożonym w toku postępowania przygotowawczego

doprowadziło do błędu w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia poprzez błędne uznanie przez orzekający Sąd, że:

a) oskarżony w dniu 24 listopada 2021 r. poruszał się pojazdem marki T. , do kontroli drogowej, znajdując się pod wpływem środka psychotropowego w postaci amfetaminy w stężeniu 117 ng/ml,

b) oskarżony w dniu 5 grudnia 2021 r. poruszał się po drodze publicznej znajdując się pod wpływem środka psychotropowego w postaci amfetaminy w stężeniu 73 ng/ml,

c) oskarżony sprzedał M. P. , D. S. , A. S. , M. S. , Ł. C. , M. K. , V. M. i K. C. narkotyki - co w konsekwencji doprowadziło do skazania oskarżonego.”

Podnosząc powyższe wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz wyroku go poprzedzającego i uniewinnienie skazanego, ewentualnie o przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sprawę tę, zainicjowaną kasacją obrońcy, która wpłynęła do Sądu Najwyższego w dniu 29 listopada 2024 r., zarejestrowano pod sygn. I KK 473/24.

Wcześniej, tj. w dniu 31 października 2024 r. do Sądu Najwyższego wpłynęła kasacja Prokuratora Generalnego na korzyść K. N. w tej samej sprawie, która została zarejestrowana pod sygnaturą I KK 427/24. Sprawy te nie zostały połączone do wspólnego rozpoznania. Sprawa o sygn. akt I KK 427/24 została rozpoznania na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k. w dniu 30 grudnia 2024 r. i zakończona wyrokiem, którym Sąd Najwyższy uchylił wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu i przekazał sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Uwzględnienie przez Sąd Najwyższy na posiedzeniu w dniu 30 grudnia 2024 r. kasacji Prokuratora Generalnego wniesionej na korzyść skazanego od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 3 września 2024 r., sygn. akt XVII Ka 620/24, i uchylenie tego wyroku powoduje, że obecnie nie ma w obrocie prawnym wyroku,

od którego kasację wniósł obrońca skazanego, co stoi to na przeszkodzie rozpoznaniu tej kasacji z uwagi na brak substratu zaskarżenia. Zgodnie bowiem z art. 519 k.p.k. stronie kasacja przysługuje od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego kończącego postępowanie.

O ile więc w dacie wniesienia kasacja ta była dopuszczalna, jako że w dniu 29 listopada 2024 r. wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 3 września 2024 r., sygn. akt XVII Ka 620/24 był prawomocny i wykonalny, to jej rozpoznanie po dniu 30 grudnia 2024 r., gdy zaskarżony nią wyrok został już wcześniej uchylony przez Sąd Najwyższy, nie było możliwe.

W takim układzie procesowym, wobec braku prawomocnego orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie, zachodzi bowiem inna okoliczność wyłączająca postępowanie kasacyjne, o jakiej mowa w art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2020 r., III KK 62/19).

Przez "inne okoliczności wyłączające ściganie" w ujęciu art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k. rozumie się przeszkody natury prawnej wynikające z norm Kodeksu postępowania karnego oraz przepisów innych ustaw lub umów międzynarodowych. Wśród przesłanek szczególnych, modyfikujących normalny tok procesu karnego można wymienić m.in. akt łaski, abolicję czy amnestię (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 2024 r., IV KK 420/24). Przesłanką umorzenia postępowania na podstawie art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k. są zatem takie przeszkody prawne, spoza katalogu zamieszczonego w art. 17 § 1 pkt 1-10 k.p.k., które z chwilą zaistnienia uniemożliwiają wszczęcie lub prowadzenie postępowania karnego.

Tego rodzaju przeszkoda powstała z chwilą uchylecia przez Sąd Najwyższy wyroku Sądu odwoławczego, zaskarżonego równolegle kasacją obrońcy, na skutek rozpoznania wniesionego przez inny podmiot nadzwyczajnego środka zaskarżenia. Skoro wyrok ten już nie obowiązuje, Sąd Najwyższy nie może wydać co do niego rozstrzygnięć, o których mowa w art. 537 § 1 k.p.k. Może jedynie umorzyć postępowanie kasacyjne na podstawie art. 17 § 1 pkt. 11 k.p.k. ze względu na bezprzedmiotowość jego prowadzenia.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w postanowieniu, wydatkami postępowania kasacyjnego obciążając Skarb Państwa.

[J.J.]

[t.n]